

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la li-rării.

În București

primesce abonamente D. C. Pasca, Str. Lipscani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cenăci v. a. sau 15 bani rom.

Colecția națională

pentru restaurarea caselor devastate ale
domnului Dr. Rațiu în Turda.

Transport din nrul 143 . fl. 474.50

Ioan Pap și I. Todoran din Dob-
jon 5.—

A. Berinde 1 fl., G. Achim 50 cr.,
George Bidea 50 cr., Nuțiu Cis-
maș 10 cr., Nuțiu Murnu 50 cr.,
Vasilie Bancu 20 cr., Ilie Achim
20 cr., Vasilie Bumb 20 cr., Alexe
Pătruț 10 cr., Gavr. Gebri 10 cr.,
Pinte Gazi 10 cr., Mihail Danciu
10 cr., Vasilie Danciu 10 cr.,
Andrei Racolț 10 cr., Teodor
Struț 10 cr., Nuțiu Bidea 20 cr.,
Vila Bidea 20 cr., Achim George
10 cr., Nuțiu Eva 20 cr., Ilie
Nastai 10 cr., Vila Bumb 20 cr.,
Alexe Olariu 10 cr., Vasilie Fagi
20 cr., George Șuncutean 15 cr.,
Mitru Cotună 10 cr., Nuțiu Va-
den 20 cr., Ilie Codățiu 10 cr.,
Vasilie Bălan 20 cr., George Băr-
buș 10 cr., Vasilie Bărbuș 10 cr.,
Nuțiu P. Bărbuș 10 cr., Mitru
Vaida 10 cr., George Covaciu
10 cr., Vasilie Achim 40 cr., Nuțiu
Fagi 10 cr., George Marcu 10 cr.,
Ioan Feier 5 cr., George Găvda-
lan 10 cr., George Covaciu al
Tomi 10 cr., George Țințas 10 cr.,
Vila Vaden 10 cr., Ilie Bălan
10 cr., Flore Cordoș 10 cr., Vila
Bălan 10 cr., Nuțiu Burab 20 cr.,
P. Crișan 10 cr., Pinte Fekete 9 cr.,
Petru Nastai 10 cr., Petru Noste
10 cr., George Devle 10 cr.,
George Banc 20 cr., Gavrilă Olan-
dra 10 cr., Nuțiu Marcu 10 cr.,
George Vajda 10 cr., George Do-
rabuș 10 cr., Petru Achim 10 cr.,
George Mode 10 cr., Florea Goga
10 cr., Petru Murgu 10 cr., Ilie
Fezerigan 10 cr., Imre Simf 10 cr.,
George Ruha 10 cr., George Balas
10 cr., Dumitru Puscas 10 cr.,
George Codățiu 10 cr., Andrei
Petruț 10 cr., Florea Cosma 10 cr.,
George Bălan Andrei 10 cr.,
Nuțiu Pop 10 cr., Laolaltă . . . 10 49

Suma . . fl. 489.99

Administrația „Tribunei”.

Cestiunea matriculelor.

Cearta dintre guvern și biserica ca-
tolică, privilegiată prin cunoscuta ordo-
nanță a ministrului Csáky, prin care
se ordonă aplicarea strictă a legii din
1868, după care copiii din căsătorii

mestecate au să fie crescuți: băieții în
confesiunea tatălui, fetițele într'a mamei,
după un timp de oare-care liniște, ear'
a devenit acută.

Se aștepta, că prin intervenția nou-
lui primat, Claudiu Vaszáry, se va
ajunge la o complanare multumitoare
pentru amândouă părțile. Astăzi această
așteptare se pare a fi zădărnici.

În mai multe rânduri s'a vorbit,
că primatatele negociază cu guvernul și
că prin spiritul său blând și conciliant
va contribui la rezolvarea cât se poate
de grabnică a cestiunii. Negocierile au
și avut loc, dar' nu au dus, precum se
vede, la rezultatul așteptat.

Mai zilele trecute primatatele a con-
vocat o conferință a episcopilor catoli-
ci, în care s'a hotărât poziția ce biserica
catolică are să iee față cu guvernul în
aceasta mult discutată afacere.

Hotărârea conferinței primatatele a
susținut-o în ședința dela 4 Iulie a casei
magnaților, printr'un discurs ce for-
mează totodată primul debut al archie-
piscopului-primat în această înaltă cor-
porațiune.

Discursul său a fost fără îndoială
blând și conciliant în formă, dar' ener-
gie și chiar răsboinic în fond. El a de-
clarat, că biserica catolică nu poate ac-
cepta nici ordonanța din Februarie, căci
amendouă ar însemna, că pentru catoli-
ci în Ungaria nu mai există libertate
confesională. Unica modalitate de a
complană cestiunea spre multumirea bi-
sericii catolice ar fi sau modifica-
rea legii din 1868, sau interpretarea
ei în acel sens, că §. 12 din nu-
mita lege, care tractează des-
pre confesiunea copiilor din
căsătorii mixte, nu este obli-
gator, ci numai declarativ, prin
urmare părinții nu pot fi obligați a-
și crește copiii în confesiunea dictată de
acel paragraf.

Primatele a declarat mai departe,
că a făcut guvernului o propunere în
acel înțeles, dar' guvernul nu a
primit-o. El drept aceea s'a folosit
de dreptul său de a-și spune părerea
în casa magnaților, și de aci încolo se
simte absolvat de sub ori-ce
responsabilitate.

Evident așadar, că episcopatul cat-
olic este departe de a ceda guvernului.
Și mai lămurit decât din cuvintele pri-
matelui s'a vădit aceasta din atitudi-
nea celorlalți episcopi prezenți în casa
magnaților. Nu numai că au luat
foarte mulți parte la ședință, dar' ex-
punerile primatelui le-au ascultat cu
aplaude și alte semne de aprobare, ne-

obișnuite în această parte a legislativei.
Ear' când s'a sculat bătrânul luteran
Paul Szontagh, ca să susțină contra
primatelui punctul de vedere al guver-
nului, episcopii au făcut adevărat sgo-
mot cu contradicțiile lor, între care s'a
auzit și cuvântul, până acumă încetă-
nit numai în casa deputaților, de
„elăl!” (jos dela tribună!) Precum se
vede, maturul corp a făcut adevărată
concurență contelui Károlyi Gábor,
lui Polónyi și celorlalți gureși din
casa deputaților.

Pe urmă s'a sculat și aprigul epis-
cop dela Oradea-mare, Laurențiu
Schlauch, care susținând cu mult
mai vehement decât acesta argumen-
tele primatelui, a declarat, că întreg
episcopatul este solidă cu
capul bisericii catolice. Din
partea catolicilor mirenii a declarat con-
tele Ferdinand Zichy, că și ei sînt
solidari cu primatatele.

Ministrul cultelor, conte Albin
Csáky, a răspuns într'un mod evi-
dent strimtorat. El a declarat, că gu-
vernul nu poate accepta propunerea
primatelui, pentru-că aceasta ar în-
semna modificarea legii dela 1868, care
în interesul păcii dintre confesiuni nu
se poate face. Altcum a pus în pers-
pectivă, că pentru a nu face silă preo-
ților catolici, care sînt ținuți a înșina
preoților de alte confesiuni copii din
căsătorii mixte, dacă după lege acestia
sînt a se crește în altă confesiune, va
introduce pentru acești copii matri-
cule civile. În fine ministrul a de-
clarat, că rezolvarea definitivă a ces-
tiunii se va pute face numai cu pri-
leghiul codificării dreptului fa-
miliar.

Așa stă astăzi afacerea. Surprin-
dătoare este la tot cazul energia, cu
care episcopatul s'a hotărât a lua po-
ziție față cu guvernul.

Această împregiurare îndeamnă pe
mulți la comentariu, că nu numai din
inspirația proprie, ci la indemnul
Stului Scaun din Roma pured astfel.

În definitiv fie cum va fi, atîta
este mai presus de toată îndoială, că
situația guvernului prin acest demers al
episcopatului nu este nici decum ușurată.

După toată prevederea, biserica nu
va ceda, ear' dacă guvernul va ceda,
nu ar dovedi tăria, ci mai ales slă-
biciunea sa.

Oare fi-va cabinetul contelui Iuliu
Szapáry în stare, ca pe lîngă mul-
tele greutăți, cu care se luptă, să ese-
tează și dintr'aceasta?!

„Kreuzzeitung” despre mișcarea
Românilor. Corespondentul din Budapesta
al ziarului „Kreuzzeitung” (nrl dela 2 Iulie)
după-ce citează un pasagi dintr'un articol
al lui „Pesti Napló” despre Bismarck serie
următoarele: „Precum se poate vedea dar' pen-
tru politica maghiară națională nu mai există
o Austro-Ungarie, ci numai o Austrie
și o Ungarie. Cuvintele lui Bismarck, că
pentru maghiarima se află în țeară prea
mulți Români, Sârbi și Croați, lovesc cu
oblu în cap. Pe cât de mult se iabi-
lează „fiaseul” cu prezentarea Memorandului
român, pe atât de tare se produce o neli-
nistire despre această manifestare de viață.
Că Alexandru Mocsonyi, care a desa-
probat prezentarea, în cele din urmă tot nu
voeșee să producă o desbinare, ci deosebirile
de vederi cu privire la acest act le declară
de o afacere internă și proclamă continuarea
oposiției comine în contra politicii de stat
basate pe exclusivitatea unei rase, îi e foarte
neplăcut șovinismului. Acum trimis în luptă
pe cunoscutul renegat profesorul Gregor Mol-
dovan, ca să provoace pe toate elementele cu
simțiminte constituționale, adevă maghiarofile
ale românimii la formarea unui nou partid.
În cazul acesta se va face de sigur presiune
asupra funcționarilor de naționalitate română
ca să participe. Manifestațiunea de protest
plănuită în București va face ca mânia ma-
ghiară să se aprindă și mai tare.”

Șoviniștii încep a prinde minte.

Organul autografat al guvernului maghiar,
„Pester Cor espondenz” dela 4 Iulie scriind
despre demonstrațiunile din Arad, pe care le
desaprobă, își termină articolul în următorul
mod caracteristic:

„Sub asemeni împregiurări manifestări
tumultuoase pot numai să ne strice. Cine re-
prezentă cauza sa prin acte de violențe,
se pune el însuși în neleguire, și o cauză,
pentru care se demonstrează prin excese, se
lipsește de o bună parte a cuprinsului ei
moral. Mai e încă de băgat în seamă, că
s'ar pute ivi o reacțiune contra mani-
festărilor dela Arad; o ochire asupra
hartei dovedesce, că după Arad dela
Gyorok până la Brașov Românii sînt
în majoritate.”

„Kreuzzeitung” despre manifestațiunile
României contra Maghiarilor.

În „Kreuzzeitung” (nrl. dela 1
Iulie n.) cetim următoarele:

Manifestațiunile în regatul României în
contra Maghiarilor sînt semnalate de cătră dia-
rele ovreesce din Austria și Ungaria, și
în același timp și de cătră presa consăngeană
din Germania ca procederi, care au drept

basă uneltiri dușmănoase alianței
triple și prin urmare rusofile. Această
expunere însă nu numai că nu corespunde
adevărului, ci ar fi aproape îngrijor, dacă
scriitorii de diare nesinceri ar fi în stare să
facă într'adevăr pe un popor, care accentu-
ează în continuu deplina sa aderare la po-
litica de pace a Europei centrale, de inimic al
triplei alianțe. Rapoartele ce ni-au sosit din
România despre decursul acelor manifestațiuni,
a căror exactitate sîntem în poziție a o exa-
mina prin o comparație cu foile bucuressene
ale diferitelor partide, confirmă, că nici la o
singură ocazie nu s'au ridicat acușe în contra
triplei alianțe și că nu s'a făcut nici pe de-
parte alușine la un ajutor rusesc. Ceea-
ce din contră s'a spu: verde a fost asi-
gurarea, că conducătorii politicii im-
periului german și cercurile sincere
ale poporului german vor recunoaște perico-
lul îngrozitor, ce trebuie să se nască din
stările anarhice ce domnesc în Ungaria.
Telegrame adresată de junimea academică
din România regelui Carol, care petrece în
Germania, a cuprins deci esențial rugarea,
ca regele în călătoria sa să arete împăra-
tului Germaniei, înrudit cu dînsul, situa-
ția grea, în care a ajuns întreg poporul ro-
mân în urma ilegalităților maghiare. — Fără
a voi să cercetăm aici mai deaproape opor-
tunitatea sau admisibilitatea unei atari proce-
deri, trebuie totuși să declarăm, că într'asta
nu se poate recunoaște un atac contra
triplei alianțe; ba noi ținem chiar potrivit
a declara, că și noi protestăm, dacă Ma-
gharii ar crede, că tripla alianță li-a
dat un salv-conduct pentru toate
cele vătămări ale dreptului gin-
ților, pe care ei le exercită deja de un
pătr de secol cu concursul aliaților lor Ovrei.

Mai departe e inexact, dacă ultimele
manifestațiuni în București sînt declarate de
un „lucru neînsemnat” al unor opoziționali,
care ar fi simțit necesitatea a face lumea să
vorbească de dinșii, de vreme-ce camera de-
putaților nu le oferă de present privilegiu pen-
tru aceasta. Față cu aceasta e cert, că la
întrunirile, care au decurs în toate orașele
fără ori-ce excese, au asistat bărbăți de toate
partidele, și că în particular clubul con-
servator din București, între care Ale-
xandru Catargiu, ce stă destul de
aproape de ministrul-president, a salutat cu
aplaude puternice convoiul cetelor de studenți.
Aceste trebuie în tot cazul băgate bine în
seamă, căci se află astăzi în Europa multe
state, în care un guvern devine foarte în
curând imposibil, dacă se opune de-a-
dreptul unei mișcări naționale îndreptățite.
— Și așa necesitatea unei schimbări a rapor-
turilor interne de drept public în Ungaria
apare totodată ca un postulat inevitabil al
fiecărui amic al păcii și al triplei alianțe.

terea. Și poetul are lipsă de modeluri și de-
seamnă după viață; astfel el nu ne oferă
adevărată viață.

Dar' să mai băgăm de seamă și alti-
ceva. Opera artistică veritabilă, plină de cu-
prins relevază printr'un cas singuratec o
lege, precum mărturisii Aristotel; și adese-
ori și cu drept s'a ăis, că dond drumuri duc
până la dînsa. Artistul sau pornesce dela
concret și sevrîșesce prin o abstracțiune arti-
stică, sau pornesce dela general și-i dă ideii
trup sensibil.

Noi scim despre Göthe, că el avea obi-
ceiu să meargă pe drumul cel dintăiu, ear'
despre Schiller scim, că mergea pe al doilea.
Cel dintăiu drum este cel care a condus po-
trivit experienței și într'un chip ușor de înțeles
la rezultate mai alee. Slăbiciunile caracte-
ristice din operele lui Schiller, lipsa de fidelă
obiectivitate și de bogăție empirică sînt esen-
țial împreunate cu metoda lui.

Toate considerațiunile ne dovedesc aceste,
că poetul nu ne poate oferi într'o fericită
și plină de viață concepție decât numai eve-
nimente ce formează în situațiunea actuală a
lunii esențiala experiență.

Nu-i vorbă, tragedia trebuie să ne de-
idea despre ce este mai sublim ce noi cu-
noasem și presimțim despre mărimea naturii
omenesci și sublimitatea dumnezeirii și a
vehiculului ei guvernament. Dar' trebuie
oare ca ea să ne arete această lucrare prin-
tr'un închipuit sfîrșit al istoriei lumii, ear' natura

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Rēul ca obiect de poezie.

— O conferință. —

De

Dr. Francisc Brentano, prof. la univ. din Viena.

Cu învoirea autorului, tradusă

de

G. Bogdan Duică.

(Urmare din nr. 142.)

IX.

Cu privire la numărul tipurilor este însă
evident, că numărul tipurilor de rățitoare și
nenorocire este neasemănat mai mare. Există
o sănătate și multe boale, și, dat fiind rapo-
rtul tuturor organelor între sine, conturbațiunea
într'un organ nobil poate să fie pricina unei
ciudate degenerări a întregului organism,
astfel că un c.s bine dezvoltat se tradează
prin simptome foarte îndepărtate de prima
causă.

Există un adevăr și multe rățoiri, și ră-
țuirea într'un punct esențial poate să molii-
sească într'un mod curios de coruptiv toate
gândirile noastre. Tot astfel o rățuire a
patimei dă întregii vieți interne a omului un
caracter deosebit, ale căru însușiri poetul
nile relevază apoi într'o figură tipică.

Ceva cam asemenea cu ce am ăis în
privirea caracterelor, are valoare și cu pri-
vire la soartea oamenilor în privința între-
bării, dacă faptele și suferințele lor stau în-

tr'un raport drept. Acest cas nu se ivesce
nici-odată sau prea rar; și astfel este și la
naturile eroice. Dacă poetul voeșee așadar' să
ne relevaze stăpânirea sorții, păstrând adevărul
natural și, având în vedere varietatea opere-
lor ei, el nu mai poate realiza totdeauna
acea poetică dreptate, pe care unii au fost
destul de necuminiți să o ceară. *)

Cu toată nedreptatea, de care e plină
lumea, poetul tragic poate să-și păstreze însă

*) Aristotel socotesce, că o vină tragică este ne-
cesară; dar' el este tare departe de gîndul de a o pre-
tinde pentru temeiul, ca suferința eroiului să apară o
pedeapsă pe drept dată eroiului. Dimpotrivă el crede,
că eroul trebuie să apară cu toată greșala lui, nevrind
(ὁυκ ανως) de o soartă atât de aspră, deoarece o ne-
norocire nemeritată deșteaptă mai cu succes compăti-
mirea noastră.

Și de mine e departe gîndul de a nega, că nu
se poate ori nu trebuie să cerem ca poetul să observe
dreptatea poetică: Ba, ea-mi pare indispensabilă, nu
numai cu privire la persoana principală, da în toate
privințele. Eu cred numai că ființa ei consistă cu totul
din altceva, nu din ce se crede de obicei. Și aici
mai ușor ne va lămuri o privire comparativă asupra
cuprinsului altor arte. Nu poate fi și un pictor drept
ori nedrept? — De bună seamă! Dar' nu vom ăice, că
el a păcătuit împotriva dreptății artistice fiindcă lasă pe
nevinovați să sufere, ci vom ăice, dacă el se va dovedi
nesimțitor în loc să aibă peste tot simpatie pentru ne-
vinovații și nobleți și să însușească și spectatorului asemenea
simțiminte sublime, sau dacă în opera sa el chiar dă reu-
lui în vre-un sens oare-care o falsă aparență răpitoare.

Mulți poeți au greșit în acest fel împotriva drep-
tății poetice și totdeauna și în privința estetică, în pa-
guba operelor lor. Cei mai mari poeți tragici au fost
din contră totdeauna de admirat și în această privire.

o sublimă privire peste lume, credința într'o
lucrare a dumnezeirii; și poate înțelege fi-
care viețea drept o parte dintr'o ordine
dreaptă, sfântă a lumii. Ba, el se-și facă
așa și numai bune impresii ne va mijloci,
dacă aceasta se va pute simți din opera lui.
Dar' el nu va falsifica cursul firesc al sorții
și formele sorții, pe care nici desvêlesce is-
toria. Poetul tragic nu ne va oferi în opera
sa o lume întregă într'o glumeată miniatură

Vorbiam de Antigona, pe care Sofocle o zugră-
vesce cum ea cade jertfă durerii celei mai nemeritate.
Și totuși cât de drept nu este el față cu această figură,
cea mai nobilă dintre figurile lui! — El stie deștepta
în toți iubire și admirare, cuprînd aici poate chiar
și pe acei pedanți critici, despre care am vorbit. Și
deci ea cide în lupta cu Creon, ea și numai ea trium-
fează, și cestiunea, ce pe tru e este sacră; triumfează
în toate inimile. Pierderea ei sporesce simpatia și tot
astfel o sporesce și momentul, ce în adevăr e cel mai
mîșcător, când osândită de toți ea începe a se îndoi
de sine însăși, când ea însăși se părăsesce oare-cum pe
sine și astfel îndătoresce simțimintul fiecărui, să in-
tervină și mai c: violiune pentru ea. Și în curînd
Creon însuși se îngrozeșce de „dreapta-i” sentență
El revocă; el ar vrê să le facă toată nefecunde și pe-
depsirea lui cea mai aspră este, că stă neputincios în
fața unui fapt, pentru a cărui realizare tocmai el își
pusese toată puterea de voință i toată p-terea regală.

În acest sens este și Shakespeare un m del de
dreptate poetică. Eichendorff, la care m'am bu urat
găsind cu privire la cestiunea discutată p-teri foarte
luminate, a lăudat această calitate în disertația sa.
„La istoria dramei”. Nici Romeo și Iulia, nici Iuliu
Cesar, nici vre-o altă piesă de Shakespeare nu fac
excepție; în ele în toate lumina și um rele sînt îm-
părțite cu cea mai deplină dreptate.

cum face poetul comic. El ne ofere o serioasă
pars pro toto, — o parte din întregul — a cărui
sublimă măiestrie el n elasă a o simți cât se poate
de mai cu energie. Ar fi o rea despăgubire să
dee cât dă poetul comic; noi am primi atunci
o mărginită providență, care totdeauna te-ar
urma din călcăie ca nuiaua și cu cărticea de
premiu. Cu mult mai sublim este cursul real
al lumii, în care crima și suferința fără de
vină își au locul lor; o totalitate mai mare
este determinantă, și o miie de ani fac aici
cât o zi. Prin aceasta, mai cu seamă, este ca
putință curățenia motivelor și evidența și pu-
terea lor de convingere și în tragedie.

Astfel fidelitatea naturală în prezentarea
chipurilor a sorții și a naturii omenesci pre-
tinde ce în adevăr găsim la poeții tragici.
Ac stia sînt tare departe de primejdia de a ne
oferi, prin felul cum muncesc, obiecte de
mai puțină însemnatate, ba numai astfel ei ne
deschid o privire îndestulitor de largă peste
ce este mai sublim din ce arta ne poate
releva.

X.

La asemenea rezultate ajungem și dacă
pornim dela al doilea punct de privire, din-
tru care voiam să lămurim cestiunea noas-
tră; anume dintru acela al posibilității unei
concepții și prelucrări deplin artistice.

Ac imitarea naturii este necesară. Pic-
torul are trebuință de studiul naturii; astfel
esul, peisagiul, încrețitura hainei, cu o vorbă
toată opera și fiecare parte din ea rămîne
manieră, platitudine, goliciune, lipsă de in-

Manifestațiuni de aderență.

Am mai primit următoarele scrisori și declarațiuni:

Din Figa și Agrișuri, în Iunie. Măhniti până în suflet de insultele și nedreptățile, care le sufer conducătorii noștri dela partidul național, măhniti pentru vandalismul din Turda și Simleul-Silvaniei, tot atâtea păcate ce strigă răsplătire la cer, exclamăm: Oare le va mai pute lăsa D-zeu nepedepsiți? Niciodată. Acum sau mai târziu, bătaia lui D-zeu îi va ajunge!

Ne declarăm de sinceri aderenți ai partidului național român și mulțumim acelor domni, care au dus „Memorandul” spre a-l subțerna Maiestății Sale Monarhului nostru; în numele nostru și la dorința noastră l-au dus.

Pe iubitul președinte al partidului național român, Dr. Ioan Rațiu, îl felicităm pentru ținuta bărbătească ce a observat-o contra vandalismului sâlbatic, săvârșit asupra d-sale și scumpei sale familii, protestăm cu indignațiune.

Desaprobăm ținuta acelor foi românești, care fac tradare națională, precum „Telegraful” din Sibiu, „Luminătorul” etc. și le spunem, că națiunea română îi blastemă, și blastemul îi va ajunge, de nu se vor întoarce cu pocăință adevărată. Trăescă poporul românesc! Trăescă comitetul central în frunte cu dl Dr. Ioan Rațiu! Trăescă „Tribuna”!

Simeon Popan, preot gr.-cat. român; Vasile Mălinaș, Teodor Chitta, docent; Vasile Blaga, Procopiu Motentan, abiturient; Vasile Mărginean, Dumitru Beudea, Dănilă Motantan, George Dragoș, Teodor Mărginean, Dumitru Rusan, Vasile Mălinaș, Todoran Chifor, Irimie Motentan, Vasile Moldovan, Iacob Poenariu, Ștefan Chereches, Procopiu Motentan, Vasile Bulger, Ștefan Dragoș, Andrei Rusan, Longin Felecan, Ilie T. Chirlejan, Andrei Ciopan, Nicolae Felecan, Mihail Rusan, Petru Dragoș, Teodor Dămian, Teodor Chirc, Precup Pop, Mihail Silos, Vasile Pop, Lazar Agrișan, cantor.

Bosna, 4 Iulie n. Subscriși venim, în numele lor 600 suflete curat Români din Bosna, a aduce mulțumitele noastre cele mai ferbinți comitetului electoral-central, tot asemenea și deputațiunii române, care n'a pregetat a întreprinde pași la Viena pentru subțernerea Memorandului nostru la Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru.

Aderăm cu toții la pașii făcuți de deputațiune în sfânta cauza noastră română și ne declarăm solidari întru toate față cu dînsa.

Ear' de altă parte însă reprobăm cu toată puterea pe acele foi române, care nu consimțesc cu noi și cu cauza noastră.

omenească se ni-o prezintă ca fiind înaltă până la o perfectă virtute și fericire?

— Aceasta nu o poate face și pentru aceea nici se nu o face. Ea ne arată pe oameni așa cum trăiesc și muncesc astăzi; cum ce este nobil, se luptă într'unu cu ce nu este nobil și cum puterea lor cârmuită spre viața din afară se luptă cu puterile dușmane, și cum totuși toată sâdăuina lor nu este decât o undă în marea infinitului. Ear' duhul Domnului plutesce pe deasupra apelor!

Cursul artei și mai ales istoria artei plastice dovedesc, că ea se scoboară mai târziu la ce este pământesc, când cu îndrăzneală a început prin a voi să ne prezente ce este supranatural. Aceasta nu ne însemnează o decădere a artei, dimpotrivă abia astfel ajunge ea, înălțându-se până la produsele cele mai strălucite. Ce-i drept, ea devine într'un anumit sens mai realist, însă câtă vreme acest realism este un realism ideal, nu un realism comun noi stăm în fața unei hotărâte perfecțiuni. Dacă artistul își dovedește geniul sau printr'un subiect, pe care în adevăr ne poate stăpâni, aceasta nu este neprimis, ci numai primis idealului frumosului.

Atâtă despre punctul al doilea. După câte am discutat până acum, mi-se pare, că am lămurit deja cu două argumente pentru ce arta în stil mare își alege motivele sale așa precum în adevăr își alege. Ea intrupează tipurile caracterelor eroice și sorților eroice așa precum ele în adevăr se găseseră în lume, și astfel, numărând tipurile, motivele triste pentru opere în stil mare sunt la tot cazul mai numeroase. (Va urma.)

Cu deosebire însă ne vedem necesitați a accentua aci procederea „Telegrafului Român” din Sibiu, care deși cu părere de rău, trebuie să o declarăm de adevărată tradare a sf. cauzei noastre române.

Rușine să le fie la toți, care poartă numele cel frumos de Român, și s'ar încumeta a dice, că comitetul și deputațiunea noastră fostă la Viena ar fi mers fără plenipotență.

Trăescă comitetul central! Trăescă deputațiunea, care a înaintat Memorandul nostru la Înalțul Tron! Trăescă națiunea română și toți care consimțesc cu dînsa! Dar' peară toți inimicii ei.

Teodor Simoc, preot gr.-or. român; Gavril Pușcas, învățător greco-oriental.

O VOCE CROATĂ

despre

MIȘCAREA ROMÂNILOR.

„Agramer Tagblatt” (nrl din 4 Iulie n.) scrie următoarele:

„Evenimentele, care s'au produs prin deputațiunea Românilor la Viena, și care în Ungaria au fost privite până acum în mod sumeț tot de sus în jos, află acum în presa maghiară o considerare foarte serioasă, durere însă nu în felul, ca din aceea să se poată deocamdată concluda la o astfel de întoarcere a opiniei publice în Ungaria, care ar fi în stare și numai să domolească agitațiunea ce s'a iscat între Români. Într'a-dever diarele maghiare scrie nemșes bat de retragere față cu Români și condamnă îndeosebi exesele întemperate la Arad. Cu atât mai neîmpăcate se arată însă foile maghiare, deși nici acestea nu desconsideră nici-decât importanța mișcării dintre Români. Așa „Egyetértés” caracterizează responsabilitatea guvernului față cu mișcarea română de „grozavă”, crede însă, că de această responsabilitate se poate ține seamă numai prin o energie și asprime fără de nici o considerare. Această foie pretinde urmărirea judecătorească a membrilor de putățiunii Românilor la Viena, care „au uneltit în contra Ungariei la suveranul unui alt stat”; cere mai departe cea mai aspră procedură în contra clerului român ce nutrește sentimente naționale, și în contra organelor comunale române, care nu voesc să se împrietenească cu idea de stat maghiar. Toți acești oameni se fie delăturați din posturile lor etc. Nici în privința kisdedőv-urilor maghiare și a pretensiunii introducerii limbii oficiale române în administrație și justiție acolo, unde Români în Ungaria și Transilvania locuiesc în număr compact, se nu se ce-deze nici-decât. Cel mult ar fi permis a concede o modificare a censului electoral și o reprezentare mai dreaptă în parlament, care însă nu ar fi permis să treacă peste 25—30 mandate. (În raport cu numărul sufletelor ar avă pretenție Români la circa 80 de mandate în camera maghiară. Red.) Interesante sînt reflexiunile, pe care le face foia maghiară citată despre mișcarea în regulat României în favorul Românilor ungureni. Și Rusia, Austria și Serbia au Români, pe care într'a-dever încă nu-i tractează cu deo-

sebită considerațiune. Dar' pentru acestia nu se sibiără și se agitează în România? Asta dă de gândit, pentru că aceasta arată de o parte, că mișcarea în ultima analiză se așază din partea Rusiei, și din aceasta se poate presupune, că guvernul austriac, sau poate și guvernul comun, are căi și mijloace spre a împiedeca ca să se asmuțe în Bucuresci și în contra Austriei, și drept aceea oamenii în Bucuresci sînt și convingi, că în contra Ungariei totul e permis. — Asta e într'a-dever lealitate maghiară! La un alt loc al aceleiași foi, unde deasemenea se discută mișcarea română, se află însă indicația, că o acțiune diplomatică a reprezentanței noastre în Bucuresci pentru înfrînarea direcțiunii antimaghiare de acolo ar rămâne absolut zadarnică. Diarele române pot fi condamnate numai prin jurii, nu se va afla însă nici-când un jurat român, care ar condamna vre o foie de acolo, pentru că scrie în contra Maghiarilor. — Dacă într'a-dever așa stau lucrurile, atunci e destul de evident ce e de făcut în Ungaria, pentru a aduce cestiunea română într'un vâgaș mai pacific. „Egyetértés” cu toate aceste nu scie altă, decât să amenințe! Dacă aceasta e o politică deosebită, apoi într'a-dever nu mai scim ce ar trebui indicat ca șovinism exaltat și ca îndărătnicie copilărească impotentă.”

Români despre cestiunea română.

(Urmare.)

La episcopul gr.-cat. din Oradea-mare.

Visita mea la episcopul gr.-cat. din Oradea a fost foarte scurtă. L'am vizitat tocmai în primele zile ale sărbătorii iubileului, când prelatul era foarte ocupat cu oaspeții sei din înaltul cler. „Cu toate acestea am rupt și pentru d-ta câteva minute”, îmi dîse.

Îi resumai pe scurt scopul vizitei mele.

„Ar fi necesară, foarte necesară buna înțelegere reciprocă”, dîse. Cestiunea are însă o mulțime de părți delicate și eu îi mărturisesc, nu m'am gândit la amănunte. Întăiu ar trebui să se mediteze bine, că ce e de făcut. Începutul nu poate veni decât dela guvern și în decursul negociațiunilor s'ar vedea, că ce este de făcut.

Părerea episcopului Aradului.

— Nu fac secret din principiile mele — încep — eu sînt aderent al politicii de activitate. Cu alte cuvinte nu pot aproba hotărârile aduse de mai multe conferențe naționale de-arindul. Înaintea mea numărul nu hotărăse. Să alegem noi Români atăția deputați, căți putem, numai să fie bărbați potrivii și să îndeplinească mandatul ce l-au primit și să ne reprezente interesele cum trebuie în parlament. Cred, că am pute astfel arăta rezultat.

În privința politicii resumat pretențiunile în următoarele: Să se execute legea de naționalitate; mai departe să nise re-peteze de cătră toți drepturile inscise în lege, și anume că în biserica noastră sîntem noi stăpâni, ear' nu se întîmplat greutăți în ridicarea la valoare a acestor drepturi ale noastre.

— În practică cum s'ar pute face bună înțelegere? am întreat.

— Începutul, inițiativa pentru rezolvarea cestiunii naționale, care e la ordinea zilei, trebuie să o fie guvernul. Părerea mea e, că dacă guvernul va lucra în conveniență cu noi, prelați, succesul nu poate să întărdie.

— Fiascul (Maghiarii caută a se mângăia mereu cu acest fiasco ce le turbură toată liniștea! Red. „Trib.”) deputațiunii dela Viena în ce sens influențează asupra cestiunii române?

— Eu am desaprobat chiar dela început întreaga această afacere. Noi Români nu avem ce eduta la Viena. Deputațiunea aceasta n'a făcut altminteri decât de capul și pe răspunderea sa, mandat să facă așa ceva nu-i-a dat nimeni. Nici n'a avut drept să vorbească și să facă decât în numele seu (Așa a scris și organul părintelui Miron. Româniea întreagă a dat însă și dă o desminte sdrăvănă acestor prelați, care demult nu mai simt cu poporul, ci s'au isolat de el! Red. „Trib.”).

La episcopul gr.-cat. din Lugoj.

Dr. Victor Mihályi, episcopul gr.-cat. din Lugoj, a fost foarte scurt la vorbă cu mine. Spunându-i scopul vizitei mele, m'a răspuns prin declarația, că el la întrebarea: cum s'ar pute rezolva cestiunea română, — răspuns n'ar da nici chiar contelui Apponyi, conducătorului cu mare nume al opoziției.

Să pună această întrebare ați singur contele Szapáry Gyula este chemat, pentru că numai singur guvernul ar și pute să o rezolve.

În discuția practică a cestiunii episcopul n'a vrut să intre și a început vorba despre alte lucruri indiferente. (Ce bine a făcut! S'a cunoscut omul îndată, și nu i'a dat importanța, pe care o are. Gazetele ungurești fac numai sport din cestiunea română, serios nu e de discutat cu ele. Red. „Trib.”).

Convorbire cu episcopul gr.-oriental al Caransebeșului.

Capul eparchiei ortodoxe a Caransebeșului: episcopul Nicolae Popea s'a pronunțat foarte deschis despre cestiunea națională română.

Greșala după dînsul — că Români nu sînt mulțumiți — zace în șovinismul opiniei publice maghiare, care a mers prea departe față de Români. A amintit despre întempleră dela Turda ca o pildă periculoasă. Și apoi cu nimic nu este motivat, ca în țeara aceasta să fie apăsători și apăsăți. Români sînt un element pacific, cu care Maghiarii ar pute să o scoată la capăt ușor, numai să le facă parte din toate acele drepturi, care le sînt asigurate în legi.

Executarea legii de naționalitate, libera întrebuintare a limbii române în biserică și școală, respectarea autonomiei legale a bisericii gr.-orientale române, lărgirea censului electoral din Ungaria și asupra părților ardelene, aceeași lege de presă și în Transilvania, eată dorințele Românilor.

Dacă guvernul ar da semne și ar voi să probe prin fapte, că ține să îndeplinească aceste dorințe, baza pentru împăcare ar fi gata. Pașii pentru începutul împăcării negreșit guvernul ar trebui să-i facă, prima condiție ar fi însă ca intenția lui de a împăca lucrurile să fie și sinceră.

e modestia, cu care ține să se prezintă fiecare elev.

Ear' asistând la examene, te mângăie faptul, că ține să se vedă o școală, unde viitoarelor mamă-române ale clasei inteligente li-se dă o cultură mai superioară, sînt scoase astfel din cercul îngust, în care — în lipsă totală de școală — trăiau înainte. Siguranța, cu care elevele răspund la toate obiectele, materialul de studiu ce li-s'a propus și progresul prestat ne îndreptătesc apoi a aștepta, ca pe fiecare an cultura română și simțul național prin această școală să dobândească adevărați factori în viața noastră socială.

N'aș fi drept, dacă nu aș aminti, stăruind chiar separat, asupra culturii artistice ce li-se dă elevelor. Declamatoare ca eleva Ana Bohățel (Cluj) face cînte ori căruî institut superior de fete. Eleva Silvia Tamaș (Șomcuta-mare) cultivându-și mai departe vocea dezvoltată atât de frumos în școală, va deveni o cântăreață rară. Desemnuri și lucrări de mână ca ale elevelor Adriana Codreanu (Sicldau), Ana Pavlovici (Pancota), Elena Mica (S Odorheiu) și alte, arată eclatant că de mult intru toate școlile acestea este la înălțimea chemării sale.

Ce senină mângăiere pentru venerabilul octogenar, dl George Baritui, căruî i-s'a dat fericirea să prezideze ani de-arindul la secerișul bogat ce se face aici în fiecare an. Examenul terminat la 28 Iunie în școală „Asociațiunii” a fost și el unul din secerișele ce trebuie să îmbucure pe toți amicii culturii române. Irg.

Deocamdată crede însă, că cestiunea nu se poate pune la ordinea zilei. Ați și într-o parte și într'alta domnesce o agitație mare.

Spiritele trebuie întăiu să se liniștească.

Și în fine — a dîs prelatul — dacă guvernul ar lua în mână cestiunea, în interesul succesului, ar fi de dorit, să aleagă bine pe bărbați, dela care să ceară păreri asupra Românilor. La ori-și-ea cas, să asculte pe aceia, la cuvîntul cărora românimăa ține, și care înaintea Românilor au greutate și pot să influențeze asupra lor.

(Va urma.)

O jertfă a Maghiarilor.

Altaieri s'a desbătut în casa deputaților din Viena afacerea deputatului croat Spincici. Acesta a fost destituit din postul seu de profesor pe cale disciplinară, pentru că la comiserile ultime din Istria ar fi comis agitațiuni în favorul Croaților, ear' la expoziția din Agram a pledat pentru unirea Istriei cu Croația. Deputatul Pacatz a făcut propunerea, ca afacerea să fie predată comisiei de imunitate, căci prin destituirea profesorului Spincici, care totodată e și deputat, ministrul cultelor br. Gautsch a violat dreptul de imunitate, garantat prin constituție.

Propunerea lui Pacatz a fost la ordinea zilei în ședința citată. Desbateră a avut următorul decurs:

Dr. Herold a arătat, că destituirea lui Spincici nu se poate aproba din punctul de vedere al moralității publice. Spincici nu a făcut absolut nimica ce ar merita imputări și pe nedreptul a fost disciplinat. Afacerea lui nu este afacere de partid, ci o cestiune de onoare a parlamentului întreg.

Kramor atacă aspru pe ministrul cultelor și activitatea lui politică.

Pernerstorfer convins, că lui Spincici nu i-s'ar fi întemplat nimic, dacă nu s'ar fi stăruit din ceealaltă parte a cauzei monarhiei. Spincici a fost aruncat din profesură prin vîntul, care suflă dela Ost.

Ministrul Gautsch dîse, că prin disciplinarea lui Spincici nu a fost atacat dreptul de imunitate și că din ceealaltă parte nu s'a influențat afacerea deloc. Spincici a fost disciplinat ca profesor, nu ca deputat.

Dr. Lueger observă față cu ministrul, căruia nu i'a plăcut vorbirea lui Kramor, că nu ministrul are drept să critice pe deputați, ci deputații pe ministrul. El combate apoi prigonirea Croșilor în țările-litorale, căci aceștia apără Austria contra tendențelor de dismembrare. Dice, că toată procedura este o imensă ipocrisie. (Pentru acest termin vicepreședintelul îl cheamă la ordine). Vorbitorul regretă, că din stînga extremă nu a luat cuvîntul în această afacere. Dice apoi, că deși s'a negat influența ungurească în afacere, totuși nu se poate nega, că de disciplinarea lui Spincici Ungurii s'au bucurat mai mult decât Austriacii. Numai influența ungurească a cauzat această disciplinare. Vedem — continuă vorbitorul — cum le merge acum în Ungaria bieților Români. Vedem cum acest popor nenorocit credincios împăratului este tractat de aceiași oameni, care tot mereu aruncă în noroiu steagul negru-galbin și nu sufer ca să fie arborat nici măcar pe o casarmă. Toate aceste trebuie să le scim, pentru-ca să cunoaștem, că și aici este vorba de un serviciu de dragoste, care l'a făcut ministrul Împăratului Austriei guvernului unguresc. În Anglia ministrul ar fi silit să se roage de iertare înaintea casei pentru crima săvîrșită față cu Spincici. Apelează apoi la casă, ca să se nu lase afacerea să doarmă.

După observări din partea ministrilor Gautsch și Schönborn, casa a hotărît unanimitate să predea afacerea comisiei de imunitate.

În aceeași zi s'a început înaintea tribunalului imperial și pertractarea recursului înaintat de deputatul Spincici contra verdictului adus contra sa de comisia disciplinară. Ministrul cultelor a fost reprezentat de consilierul Spaun, ear' Spincici s'a prezentat în persoană împreună cu apărătorul seu Dr. Pattai. Tribunalul a hotărît amînarea pertractării, pentru a cere spre informare actele comisiei disciplinare dela ministerul cultelor.

Școala de fete a „Asociațiunii”.

În epoca de redeșteptare a noastră școlile Blajului erau farul, spre care se îndreptau toți acei Români, care sețeau de cultură căutau să-și adape sufletul cu înțetăsură. Se pare, că ce era atunci Blajul pentru tinerii români, este azi școala civilă de fete, pe care „Asociațiunea transilvană” o susține în Sibiu: aici sînt trimise toate fetele de Români, care voesc să-și câștige o cultură românească mai osebă.

Vorbind anul trecut cu un părinte, care își aducea fete la școala civilă a „Asociațiunii”, am stat oare-cum nedumerit în fața entuziasmului, cu care acela vorbea despre școala „Asociațiunii”. Sciam, că școala este nouă, sciam mai presus de toate că de greu este să areți rezultat într'o școală de fete, unde exigențele sînt mari, ear' noi Români nu prea dispunem nici de material, nici de persoane didactice; scim cu toții din ce cauză. Ardeam deci de dorul de a pute odată să-mi conving la fața locului întrucât entuziasmul omului meu era îndreptățit, pentru că, spun drept, îl credeam exagerat.

Tot anul trecut însă mi-s'a întemplat să stau câte-va săptămâni prin satele îndepărtate ale comitatului Aradului, și anume acolo, unde Românismul este mai periclitat, pe unde sciam că înainte cu șapte-opt ani se găsiu o mulțime de familii așa dîse „inteligente”, cari vorbeau unguresc în casă; aceasta în detrimentul limbii române! Care nu mi-a fost bucuria, când în această clasă inteligentă am observat acum că se vorbea-

o românească frumoasă, curată, ear' nu cum în deobște se vorbea prin Ungaria. Ear' motorul acestui progres s'a dovedit a fi școala Asociațiunii, în care învățase o mulțime de fete de notari, preoți, învățători de pe câmpiile comitatului Aradului. Toate aceste eleve absolvent și neabsolvente încă învățase unele d'acapul — căci d'acasă nu sciau — ear' cele mai multe se îndreptaseră în vorbirea românească, și reînțorșe acasă făcuseră o adevărată revoluție socială: în jurul lor nu se mai auzia decât românește, nu suferiau apoi să li-se vorbească, decât bine românește și nu pe ungarie ca până atunci. An insuflat astfel în jurul lor un spirit românesc perfect înălțător.

Îmi explicam acum și mă convinsesei despre dreptatea entuziasmului părintelui, care își aducea fete la Sibiu.

Ear' acum, după-ce am vădit la fața locului ceea ce se face în această școală pentru propagarea culturii române, mărturisesc, că atât în privința educațiunii propriu dîse cât și în ceea ce privește instrucțiunea, școala civilă de aici se poate compara cu cele mai bune institute de cultură din Bucuresci.

Ca fost profesor șese ani de zile la un liceu de fete în capitala României, îmi face plăcere a constata, că avem și noi aici în Ardeal, măcar un institut, ce se compare cu cele din țeară, unde puțința de a susține școlile superioare pentru fete e mai mare ca la noi.

Ceea ce te câștigă îndată ce intri în acest institut de fete, e mai nainte de toate ordinea exemplară ce domnesce pretutindeni,

Cu 1-a Iulie v. 1892

se începe

Abonament nou la „Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnă atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulată expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungită localitatea unde se află și **postă ultimă**; ear' domnii abonati vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fașile, în care li-s'a trimis diarul până acum.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

CRONICĂ

Din programa gimnasiunii de stat din Sibiu pe 1891/92 extragem următoarele date: Numărul școlarilor în anul școlar expirat a fost de 361. Din acestia au fost: 10 de confesiunea evanghelică-luterană, 42 de cea ev.-reformată, 43 greco-catolici, 122 gr. orientali, 133 romano-cat., 2 unitari și 9 de confesiunea israelită. Examenul verbal de maturitate s'a ținut în 22 — 24 Iunie. Au fost admiși cu totul 17 elevi de clasa VIII. Dintre elevii admiși la examenul de maturitate în anul școlar 1890/91, 16 au fost declarați maturi, ear' 2 au fost respinși pe două luni.

Încunoscire. Primim următoarele încunosciri: În conțelegere cu agentura comunală din Borgoprund a despărțământului nostru XXII. (Bistrița) cu privire la aceea, că după adunarea generală a despărțământului, ținută în 31 Iulie st. n. în Borgoprund, se va aranja și un banchet potrivit, apoi seara va fi teatru și petrecere cu joc. Toți acei domni, care vor binevoli să se prezente, și reflectează la banchet și încautirare în Borgoprund, se se însușe de dreptul d. Dr. Nicolae Hângănuș în Borgoprund, eventual la comitetul despărțământului în Bistrița; dar' cât de curând, pentru conțegere, Bistrița, 6 Iulie 1892. Gavril Manu, directorul despărț. Dr. Gavril Tripon, secretar.

Din Arad. Foile maghiare din Arad continuă a agita contra Românilor. Ele cer anume capul dr. George Popa, referent școlar și Vasile Mangra, profesor, care au încălit adresa de aderență. — Ni-se scrie în același timp: Spiritele sunt tot agitate, a un fel de armistițiu, căci țărâna de Perneava și măiestrima, au luat atitudine serioasă față cu demonstrații, și sunt gata să sară pentru apărarea noastră, căci dicala e, că Ungurii vor să omoare pe Români. Poliția încă a luat poziție și masele s'au disolvat. Câtă vreme i-a susținut poliția au demonstrat, ce dovedesc, că dela poliție a fost inscenată toată comedia. De aici și neconținutele acamări ale căpitanului orășeneș Sarlos. În spital zac 20—30 demonstrații răniți, precum se spune din locuri bine informate.

Doi excepționali. Bătrânul protopop greco-oriental din Sebeș-săseș împreună cu ginerelul sau S. Medan, aspirant la postul școlarului sau, ne cer să constatăm, că d-lor n'au autorizat pe nimeni să trimită adrese de aderență pentru comitetul partidului național; ceea ce le credem bucuros.

Petreceri. Primim următoarele: Invitare la petrecerea de vară ce se va aranja din partea corpului învățătoresc dela școala capitală gr.-or. din Dobra în 11 Iulie a. c. în grădina bisericii gr.-or. Începutul la 6 oare d. a. Venitul curat e destinat în favoarea despărțământului. Pentru comitet: Ioan Moldovan, președinte; Ioan Chendi secretar; Dionisie Roman, casar; Ioan Bozoșan, controlor. Prețul de intrare: de persoană 70 cr., de familie până la 3 persoane 1 fl. 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțumiri și se vor cuita pe cale diaristică.

— Invitare la petrecerea socială aranjată de comitetul despărțământului XXIX. al „Asociațiunii transilvane“ ce se va țină în 17 Iulie 1892 st. n. în sala hotelului „Strugur-de-aur“ în Medias. Începutul la 6 oare d. a. Venitul curat e destinat în favoarea despărțământului. Pentru comitet: Ioan Moldovan, președinte; Ioan Chendi secretar; Dionisie Roman, casar; Ioan Bozoșan, controlor. Prețul de intrare: de persoană 70 cr., de familie până la 3 persoane 1 fl. 50 cr. Suprasolviri se primesc cu mulțumiri și se vor cuita pe cale diaristică.

Hymen. Dl Ioan Șerban, notar comunal, și d-șoara Emilia Mihăilăș își vor sârba cununia la 10 Iulie st. n. 1892 în biserica gr.-cat. din Nășed în 5 oare p. m.

Împăratul Wilhelm la manevrele din Galiția. Cetim în „Neues P. Journal“: Pe baza unor noue informațiuni „*Deinlich Polska*“ din Lemberg aduce astăzi eară scirea desmăntită odată, că împăratul Wilhelm

va veni manevrele finale în Galiția și va cerceta pe împăratul Francisc Iosif în Lemberg.

Studentii români și croați. Cetim în „Timpul“: Se scie, că studenții din Agram au trimis studenților noștri o telegramă, prin care spuneau, că aderă la mișcarea Românilor și o terminau prin cuvintele: „Trăiască solidaritatea studenților croați și români...!“ Studenții români au răspuns prin o telegramă din gara Ploesci. Această telegramă, deși nu conținea cuvinte insultătoare, a fost oprită la Zagrab, pe baza articolului 7 din convențiunea telegrafică.

— Eată și depeșă din castiune: Studenții universitare croate în Agram. „Studentimea universitară română, întrunită în cetatea libertății Ploesci spre a continua protestul lor în fața Europei culte, cu privire la evenimentele petrecute de curând în Transilvania, salută pe studenții universitari croați exprimându-le cele mai vii mulțumiri și cele mai sincere simpatii pentru entuziasmul lor intim. Trăiască solidaritatea și frăția croato-română. Studenții universitari români“.

Dela Ligă. Domnul G. Lupan din Rimnicul-Sărat oferind Ligei culturale 100 lei pentru un număr din diarul „Turda“, comitetul îi aduce viile sale mulțumiri.

Comitetul executiv al partidului liberal-național din România s'a întrunit în București pentru alegerea unui șef. Dl Stătescu a propus să se aleagă dl D. Sturdza ca președinte al comitetului executiv, amănându-se alegerea șefului de partid. Pusă la vot propunerea dlui Eugen Stătescu de a se alege dl Sturdza șef al comitetului executiv al partidului, se admite cu 8 voturi.

Rectificarea calendarului Iulian. După o scire din Belgrad, în curând se va întruni în Constantinopol un sobor ecumenic al bisericii ort. orientale în scopul rectificării calendarului vechiu Iulian.

Din public.)*

Convocare.

P. t. Domni membri ai „Reuniunii învățătorilor rom. gr.-or. din districtul Deva“ sunt poștiți a lua parte la adunarea generală a reuniunii noastre, ce se va țină în Petroșeni la 29 și 30 Iunie și 1 Iulie a. c. st. vechiu cu următoarea:

Programă:

1. După sfârșirea serviciului divin, deschiderea adunării prin președinte.
2. Citirea raportului comitetului central al cassarului și bibliotecarului; apoi alegerea comisiunilor.
3. Citirea disertațiilor și prelegerile practice:
 - a) Influența activității lui I. Popescu pe terenul școlar de C. Baicu.
 - b) Ce însemnătate are pentru educațiune respectarea persoanei învățătorului, de N. Herlea.
 - c) Cum se se procedă la propunerea geografiei în școala populară, de Nicolae Luculeț.
 - d) „Ferul“, prelegere practică de Ioan Fleșer.
 - e) Proposițiunea coordonată și subordonată, prelegere practică de Iacob German.
 - f) Influențele singurității asupra dezvoltării intelectuale, de C. Persinariu.
4. Eventuale propuneri.
5. Deliberarea propuneri deputatului sinodal dl I. Murșan referitoare la înființarea unei foi pedagogice.
6. Rapoartele comisiunilor.
7. Alegerea comitetului central și a funcționarilor pe un nou period de 3 ani; apoi închiderea adunării.
8. Excursiune în munți.

Din ședința comitetului central, ținută în 31 Maiu 1892.

N. Herlea m. p., I. Branga m. p.,
președinte, notar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Viena, 7 Iulie n. Un număr de socialiști democrați au sciut să afle într-întră în adunarea de ieri a partidei lucrătorilor creștini-sociali, ceea ce a dat privilegiu la scene tumultuoase, care au degenerat într-o adevărată bătăie.

Tribunalul imperial s'a declarat incompetent în afacerea Spincioi.

Londra, 7 Iulie n. Conservatorii au câștigat până acum 10, uniunii 4 și gladstonenii 29 locuri.

Paris, 7 Iulie n. „Eclair“ publică un interviu cu Rudini, care a dis, că în ceea ce privește eventualitatea unui război, bărbatul de stat italian, care ar voi să provoace un conflict, ar fi un nebul.

Bibliografie.

A apărut:

Raportul general al societății de lectură „Petru Maior“ a tinerimii române dela universitatea din Budapesta pe anul școlastic 1891/92. Localitatea societății: IV., Sönteza 6, II., 14.

A apărut:

„Introducere în științele comerciale“ în usul școlarelor comerciale și pentru studiu particular. De Arseniu Vlaicu și Ioan C. Panțu, profesori la școala comercială din Brașov. Brașov, 1892.

Cartea costă 1 fl. 25 cr. dimpreună cu porto postal și se poate procura dela librăria N. I. Ciureu, Brașov.

A apărut:

Epistole către un preot tiner, de Alois Melcher, director al locului de peregrinație „Unsers Herrn Ruhe“ și inspector școlar, traduse de membrii societății de lectură „Inocențiu M. Clain“. Partea II. Gherla, 1289.

A apărut:

„Correspondenții din Zarand“ la diarele române în afacerea alegerii de deputat distal în cercul Băii-de-Criș. De Simeon Băcila, paroh gr.-or. în Ormindea (Zarand). 1892, tipărit la Kroll et comp. în Deva.

Au apărut:

„Elemente ungurești în limba română“, de Simeon C. Măndrescu, licențiat în litere. Prețul unui exemplar 4 lei.

De același autor: „Literatură și obiceiuri populare“ din comuna Ripa-de-Jos, comitatul Murș-Turda. Prețul 3 lei.

În editura tipografiei „Gutenberg“, Iosif Göbl, din București a apărut:

Amintiri din războiul austro-german dela 1866 (Români din oștirea austriacă), de Gabriel Andreiași, fost sublocotenent.

A apărut:

„Valea vieții“, de Ar. Densușianu. Iași, 1892. Tipografia Națională. Strada Alexandri.

A apărut:

„Viețu și activitatea răposatului preot Grigorie Musculeanu“. Conferență ținută în ziua de 30 Iunie 1891 de preotul C. Dumitrescu, președintele societății clerului român „Ajutorul“.

A apărut:

Statistica judiciară din România pe anul 1886. București 1891.

A apărut:

Tratat despre expropriațiune pentru cauza de utilitate publică. Explicațiunea teoretică și practică a legii din anul 1864, adnotată cu jurisprudența înaltei curți de casațiune, urmată de un apendice, conținând legea de expropriație și formularele actelor cerute de această lege. De G. Th. Avinianu, avocat al căilor ferate române. București, 1891.

LOTERIE.

Tragerea d n 6 Iulie st. n.

Brünn: 17 9 80 84 59

Călinădăruș dila

26 Iunie 8 Iulie 1892

Julian. David.

Gregorian: Ch lianu.

Searele: care 4.12, spane 7.57.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 7 Iulie n. 7 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 724.6)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observată	Diferența din prețiuș		
723.5	-1.0	+17.8	+27.4+14.3
			NO

Din țeară 5 Iulie n. 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	tura
Budapesta	763	+20.2	NO	1
Sătmăr	766	+19.9	SO	1
Cluj	765	+15.2	—	—
Orșova	767	+13.8	S	1
Arad	765	+21.7	O	4
Panciova	764	+21.9	S	3

Sosiți în Sibiu.

La 7 Iulie n.

Hotel „Neurhrer“. Küfel, director de fabrică, din Viena. Gunst, comerciant, din Budapesta. Heindorf, pofesor, N. Hopur, inginer, din București. Vances, proprietar, din Blaj. Eugen Vajda, profesor, din Kecskeket.

Economie.

Banca austro-ungară. Starea băncii la 30 Iunie n. a fost următoarea: Circulațiunea bancnotelor 410,968,860 fl.; a crescut cu 12,256,240 fl. Etalonul monetar s'a ureat cu 1,035,347 fl. la 246,767,923 fl. Scomptul a crescut cu 9,584,836 fl. la 151,189,502 fl., deasemenea lombardul cu 1,420,790 fl. la 24,949,100 fl. Cifra notelor de stat e de 9,040,272 fl. Reserva de bancnote se urcă la 44,839,000 — a scăzut cu 9,887,000 fl.

—*

Importul în Egipt. În sensul articolului 6 al convenției comerciale încheiate între Egipt și Italia și care e valabilă dela 1 Iulie a. c., articii următori nu pot fi taxați la intrarea în Egipt cu o vamă de valoare mai mare de 10% și anume: Mărfurile de lut, cement, gips, asfalt, săpun, carne afumată sau conservată, unt, brânză, pește etc. În virtutea transacției noastre comerciale cu Egiptul înarticulată în art. de lege XLI : 1890 beneficiază și articolele noastre la importarea în Egipt de această favorizare.

—*

Recolta viilor în România. Cetim în „Curierul Financiar“: Viile au terminat înfloritul și promit o mare îmbelșugare; la unele mai ales se arată o recoltă extra-ordinară.

Afacerile în comerț sunt mijlocii.

—*

Falimente în România. Tribunalul din Buzău a declarat în stare de faliment următoarele firme comerciale: Frații Stern; Gh. Chirțescu; Stoicescu & Groswald și A. Davidescu, comerciant de librărie.

Tribunalul de Ialomița a declarat în stare de faliment pe comerciantul Costache N. Marinescu.

Tribunalul comercial Ilfov a declarat în stare de faliment firma Adolf Mitschiner, comerciant de manufactură în strada Lipsani. (București).

Tribunalul de comerț din București a declarat în stare de faliment pe Zivel Rauch, comerciant de tricouri, și pe H. Șteinfeld fabricant de cravate.

Insolvențe. „Reuniunea creditorilor din Viena“ anunță următoarele insolvențe: Alexa S. Iovanovici, comerciant în Mitrovița; R. Davidsohn, prăvălie de mobile în București; Blaunstein și Kohn, prăvălie de vestime în București; G. Bobescu, băcănie în București; Zierer Raach, prăvălie de manufacturi în București; C. Minculescu, prăvălie de manufacturi în București; Adolf Mitschiner, prăvălie de manufacturi în București; Adolf Lichermann, neguțator de pele în Budapesta; Ioan Plainec (rēmas), comerciant în Soderschitz; Stefan Pálmay jun., comerciant impr. în Seghedin; veduoa după Iacob Fränkel, firmă comercială în Tarnov; Ioan Kalivoda, comerciant în Praga; Sándor Mezei, comerciant în Kleinwardein; Iacob Stiasny, comerciant impr. în Brünn; Vasa Baskovici, comerciant neimpr. în Lassenova.

Prețul mărfurilor.

Piața din Brașov, 2 Iulie n. Grâu frumos hect. fl. 6.70, de mijloc 6.20, mai slab 5.80, grâu mesteacat fl. 5.—, seacă frumoaș fl. 4.20, de mijloc 4.— fl., mai slabă —, orz frumos fl. 3.6), de mijloc 3.—, ovăș frumos fl. 2.50, de mijloc —, cucuruz fl. 3.80, mălaiu fl. 3.10, mazăre fl. —, linte fl. 15, fasolea fl. 4.50, semința de in fl. 10.—, sem. de cânepă fl. 6.—, cartofi fl. 80.—, carnea de vită p. chilo 56 cr. carnea de porc 52 cr., carnea de berbec —

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 4 Iulie n. s'au notat: unguroscii bătrâni grei 43— cr. până 43½ cr., unguroscii grei tineri 4½ cr. până 45— cr. de mijloc — cr. până — cr., ușori 47— cr. până 47½ cr., marfă țărănească grea 43½ cr., până 41— cr., de mijloc 44½ cr. până 45— cr., ușori 46— cr. până 47½ cr., româneschi, de Balkony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr. transito sârbeschi grei 45 cr. până 4½ cr. transito de mijloc 45½ cr. până 46 cr., transito ușori 46— cr. până 47— cr.

Dr. Sterie N. Ciureu,

IX., Pelikangasse nr. 10, Viena.

Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

[2759] 9

Consultațiuni și prin corespondență.

Cursa de mărfuri din Budapesta dela 5 Iulie n. 1892.

Rămășițe		Calitatea per hect.	Prețuri per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețuri per 100 chilo	
			de la	până	de la	până
Grâu						
Băncișene vechiu	74	—	—	75	8.26	8.45
Grân dela Tisa	74	—	—	75	8.25	8.45
Grân „Pesta”	74	—	—	75	8.20	8.40
Grân de Alba-Reg.	74	—	—	75	8.25	8.45
„Bacica	74	—	—	75	8.25	8.45
Grâu ung. de Nord	74	—	—	75	—	—
Sămânțe, vechi ori noue		Solul	Calitatea per hect.		Prețuri per 100 chilogr.	
					de la	până
Săcără			70—72	7.75	8.06	
Orz	Nutretu		60—62	5.30	6.50	
„	de vîna		62—64	—	—	
„	de bere		64—66	—	—	
Ovăș	—		89—41	5.45	5.75	
Cucuruz (perum)	bănaș,		75	4.75	4.80	
„	de alt soi		78	4.70	4.75	
Meiu	—		—	5.15	5.40	
Hriza	—		—	—	—	
Cucuruz pe teren.	Grâu	de primă,	—	—	—	
	„	de toam.	8.12	8.14		
	Cucuruz	Iulie Aug.-Sept.	4.79	4.81		
	„	Aug-Sept.	4.90	4.92		
„	Ovăș	Maiu-Iun.	—	—	—	
„	„	de toam.	4.39	4.41		
Produse diverse		Solul	Calitatea		Prețuri	
					de la	până
Prețuri pe 100 chilograme.						
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	32—	36—			
„	roșie	45—	55—			
„	radiaut	36—	37—			
„	dela Posta	50.50	50.75			
„	dela țeară	—	—			
„	svântăță	44.50	45—			
„	sfântăță	50—	51—			
„	—	35—	36—			
„	—	12.25	12.50			
„	slavon, nou	22—	22.50			
„	bănaș-unesce	20—	21—			
„	brută	—	—			
„	galbină străcută	39.50	40—			
„	de Rosenau	140.	141.			
„	brut	17—	17.50			
„	Drojdințe de spirit	19.50	20—			

Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 Iulie n. 1892.

Hărție-monetă română	Camp.	9.42	vend.	9.45
Lire turcești	—	10.80	—	10.70
Imperiali	—	9.60	—	9.70
Ruble rusești	—	1.17	—	1.22

Bursa de Budapesta.

Din 5 Iulie n. 1892

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	170.20
„ „ hârție 5%	100.40
Imprumutul căilor ferate ung.	120.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune).	117.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.50
Bonuri rurale ung.	94.75
„ croato-slavone	95 —
Obligațiunile desp. regalilor	99.50
Imprumut cu premiu ung.	142 —
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	136.75
Renta de hârție austriacă	95.—
„ de argint austriacă	95.—
„ de aur austriacă	112.50
Losurile austriace din 1860.	151.50
Aziunile băncii austro-ungare	996 —
„ „ de credit ung.	353.75
„ „ „ „ austr.	815.—
Scrisori fonciare ale institut. de cred și economii „ Albina“	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.49
Mărci 100 imp. germane	58.65
Londra 10 Lireas sterlingi.	119.70

